

Verksamhetsuppföljning 2024

Enheten Stadenövergripande
kunskapsstöd och utveckling

Innehållsförteckning

Inledning	3
Grunduppdrag	3
Arbetsätt	3
Samverkan gemensamma resurser	3
Återrapportering av uppdrag 2024	4
<i>ARBETE OCH SYSSELSÄTTNING</i>	4
Kunskapsstöd kopplat till arbete och sysselsättning	4
<i>TRYGGHET OCH STADSUTVECKLING</i>	5
Kunskapsstöd kopplat till heder	5
<i>DELAKTIGHET OCH TILLIT</i>	5
Kunskapsstöd kopplat till trygghet, förtroende och tillit	5
<i>KULTUR, KVALITET OCH EFFEKTIVITET</i>	5
Ny socialtjänstlag	5
Stöd till verksamhetsutveckling genom systematisk uppföljning	6
<i>Digitaliseringsstöd för uppföljning</i>	6
<i>Stöd till verksamhetsuppföljning av utökade hembesök</i>	7
Stöd till verksamhetsutveckling genom olika former av kunskapsstöd	7
<i>Kunskapsunderlag metoder, missbruk och beroende</i>	7
<i>Brukarundersökningar</i>	8
<i>Drogerfarenhetsundersökningen</i>	8
Stärka samverkan mellan forskning och praktik	8
Stöd till att planera förebyggande insatser	9
Utveckling på sikt	9

Inledning

Grunduppdrag

SKU tillhör organisatoriskt socialförvaltningen Centrum och enhetschefen är direkt underställd förvaltningsdirektören. Enhetens uppdrag är att stödja de fyra regionala socialförvaltningarna med syftet att verka för en kunskapsbaserad verksamhet. Verksamheten ska genom sitt uppdrag bidra till socialförvaltningarnas gemensamma målbild om en likvärdig och effektiv socialtjänst med fokus på tidiga insatser för en mer jämlik stad.

Enligt överenskommelse mellan de fyra förvaltningsdirektörerna är enhetens uppdrag att stödja förvaltningarna genom att vara en gemensam resurs för kunskapsstöd och utveckling och arbetar på uppdrag av förvaltningsledningarna utifrån gemensamt identifierade behov. Uppdragen kan handla om att ta fram olika former av kunskapsunderlag, stödja systematisk uppföljning och att leda utvecklingsprocesser.

Enheten består av tolv utvecklingsledare och enhetschef. En av utvecklingsledartjänsterna samfinansieras med de två avdelningarna för stadengemensamma brukarnära resurser som finns inom socialförvaltningen Centrum och har sin tjänst huvudsakligen riktad mot dessa verksamheter. Denna tjänst är inriktad mot utveckling av digitaliseringsstöd för uppföljning.

SKU finansieras genom det kommunbidrag som Socialnämnden Centrum erhåller för de stadenövergripande verksamheter som nämnden har ett ansvar för.

Arbetssätt

De uppdrag enheten arbetat med under året är både av återkommande karaktär, t ex specifika uppföljningar, men också enstaka uppdrag som snarare är av projektkaraktär. Uppdragen genomförs till största del tillsammans med verksamhetsrepresentanter från socialförvaltningarna genom vanligtvis olika former av arbetsgrupper som enheten leder. Avstämningar och återrapporteringar sker i berörda chefsnätverk eller i förekommande fall specifika styrgrupper.

Samverkan sker också med andra förvaltningar och aktörer beroende på uppdragets karaktär.

Samverkan gemensamma resurser

I staden finns fyra gemensamma resurser, G4, för stadenövergripande stöd inom olika områden. G4 består av Enheten för kvalitet (EFK), Samlad placering- och inköpsfunktion (SPINK), Integrerad digitalisering (ID/TID) och SKU.

Tillsammans arbetar vi med utvecklingsfrågor för de fyra socialförvaltningarna utifrån olika aspekter. Under året har G4 haft fokus på att utveckla samarbetet i syfte att vara ett effektivt stöd för förvaltningarna och kunna dra nytta av synergieffekter av pågående utvecklingsarbeten.

Återrapportering av uppdrag 2024

Följande rapportering utgör en sammanfattande beskrivning av de uppdrag som enheten arbetat med under 2024.

Enhetens eget långsiktiga utvecklingsarbete handlar om att de olika kunskapsstöd vi tar fram ska vara så användbara som möjligt och en del i det arbetet handlar om att de också ska vara lättillgängliga. Vi har under året därför arbetat med att skapa en Sharepointyta där alla rapporter, kartläggningar mm som vi har tagit fram läggs in tillsammans med korta beskrivningar av vad rapporten handlar om. Sharepointytan [SKU - Stadenövergripande kunskapsstöd och utveckling | Social Centrum - Home](#) finns tillgänglig via Digitala navet [Stadenövergripande kunskapsstöd och utveckling \(SKU\)](#) som alla medarbetare och chefer har tillgång till.

ARBETE OCH SYSSELSÄTTNING

Kunskapsstöd kopplat till arbete och sysselsättning

Enheten ansvarar för att samordna stadens årliga kartläggning av individer som uppbär försörjningsstöd (V.40-kartläggning). Utöver genomförandet av kartläggningen leder enheten en permanent analysgrupp som har till uppdrag att årligen identifiera gemensamma utvecklingsområden för socialförvaltningarna och Arbvux. Gruppen har under året arbetat med att ta fram underlag kring övergripande behov av gemensamma insatser och förslag på förbättringsåtgärder, där klienter med behov av arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser och hälsorelaterade insatser har identifierats som prioriterade målgrupper. Uppdraget bidrar till att identifiera prioriteringsområden för verksamheter som möter individer i bidragsberoende samt bidrar till att staden erbjuder adekvata insatser anpassade efter behov.

TRYGGHET OCH STADSUTVECKLING

Kunskapsstöd kopplat till heder

Socialnämnden Centrum fick under våren 2024 ett uppdrag från kommunfullmäktige att ta fram en ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Det är ett uppdrag som operativt omhändertas av enheten. Vi har i dialog med berörda förvaltningar och stadsledningskontoret under året arbetat med att ta fram förslag till en ny plan som beräknas vara klar hösten 2025. En remissbehandling planeras under våren 2025. Inom ramen för framtagandet av förslag till ny plan omhändertas också uppdraget att utveckla sammanställningarna av statistik över barn och unga som förs ut ur landet på grund av hedersrelaterade anledningar.

DELAKTIGHET OCH TILLIT

Kunskapsstöd kopplat till trygghet, förtroende och tillit

Enheten samordnar deltagandet i SOM-undersökningen i Göteborg tillsammans med en arbetsgrupp som består av en utvecklingsledare trygghet från varje förvaltning. Under hösten 2024 har arbetsgruppen tagit fram rapporter på resultaten från 2023 i syfte att sprida dem och underlätta användning i andra rapporter och underlag. Representanter från arbetsgruppen har haft dragningar av resultaten i förvaltningsledningar, nämnder och i andra sammanhang. Materialet som socialförvaltningarna får från SOM handlar både om trygghet och grannskapsfrågor, men också om medborgarnas förtroende för och attityd till socialtjänsten. Att det finns ett förtroende för socialtjänsten är viktigt för att socialtjänsten ska kunna ge stöd i ett tidigt skede och nå ut med förebyggande insatser. För att få till ytterligare spridning av resultaten anordnade enheten i januari 2025 en halvdagskonferens om förtroendet för socialtjänsten där även andra myndigheter medverkade. Vi har också tagit fram en analyserande rapport om förtroendet för socialtjänsten i Göteborg och som kan utgöra underlag för vidare utveckling av arbetet med förtroende inom socialförvaltningarna.

KULTUR, KVALITET OCH EFFEKTIVITET

Ny socialtjänstlag

Under året har enheten haft stort fokus på omställningen till ny socialtjänstlag. Den nya socialtjänstlagen syftar till att stärka socialtjänstens arbete genom ett ökat fokus på förebyggande insatser, tillgänglighet och kunskapsbaserad verksamhet. Lagen innebär att socialtjänsten ska kunna möta behov snabbare och mer flexibelt.

Under året har socialförvaltningarna bedrivit ett gemensamt förberedelsearbete inför den nya socialtjänstlagen som förväntas träda i kraft 1 juli 2025. Enheten har uppdraget

att samordna det gemensamma arbetet för socialförvaltningarna. Det finns en pågående samverkan med förvaltningen för funktionsstöd och äldre- samt vård- och omsorgsförvaltningen. Fokus för förberedelsearbetet har varit att göra en läges- och behovsanalys för att identifiera de åtgärder och förändringar som krävs både på kort sikt, inför lagens ikraftträdande, och för att möjliggöra ett långsiktigt förändrings- och utvecklingsarbete i linje med lagens krav. Arbetet har genomförts genom flertalet workshops med medarbetare och chefer. Läges – och behovsanalysen baseras på det stödmaterial som SKR och Socialstyrelsen har tagit fram till kommunerna och rapporteras tillbaka till SKR respektive Socialstyrelsen. Syftet med stöden är att få en nationell bild av läget i kommunerna och de behov som finns. Socialstyrelsen ska också rapportera en samlad analys av kommunernas lägesbilder till regeringen under hösten 2025.

Förutom arbetet med läges – och behovsanalysen pågår även förberedelser i form av att uppdatera rutiner och att ändra mallar i verksamhetssystemet. Arbetet pågår också att med att anpassa verksamhetssystemet så att orosanmälningar för barn blir spårbara. Det pågår också förberedelsearbete för insatser som inte är behovsprövade.

Stöd till verksamhetsutveckling genom systematisk uppföljning

Enheten har under året arbetat med att stödja verksamheternas systematiska uppföljning. Ett urval av det arbete som gjorts är:

Digitaliseringsstöd för uppföljning

Enheten arbetar med att utforma anpassade IT-stöd (Plattform +). Syfte med utvecklingen av IT-stöden är att förbättra förvaltningarnas förutsättningar att arbeta med statistik som ett led i uppföljningsarbetet. Verktyg för datainsamling och verksamhetsuppföljning har tagits genom deltagardriven utveckling för bland annat verksamheterna som arbetar med medling och ungdomstjänst.

Enheten har samarbetat med Socialstyrelsen under året för att utveckla uppföljningsverktyget SÜreg. Med stöd från enheten används nu SÜreg i verksamheterna Barn och unga Nordost samt Kriscentrum för män (våldsutövare). Syftet med uppdragen har varit att stärka den individbaserade uppföljningen i linje med nya socialtjänstlagen.

Enheten har i samverkan med Enheten för kvalitet och verksamhetsrepresentanter utvecklat ett digitalt stöd för tjänstemätning av socialsekreterare inom barn och unga i hela Göteborgs stad. Tjänstemätningen syftar till att ge en överblick av arbetsbelastning och resursfördelning inom socialtjänstens myndighetsutövande barn- och ungaenheter och programmet ger ett digitalt stöd för kartläggningen i syfte att minska det administrativa arbetet med inrapportering och underlätta analyser av resultaten.

Enheten arbetar tillsammans med verksamheten Integrerad digitalisering i Nordost och verksamhetsrepresentanter i ett utvecklingsarbete kring verksamhetsstatistik från verksamhetssystemet Treserva, Beslutsstöd TDW (Treserva data warehouse). Syftet är att underlätta verksamhetsuppföljningar och analyser genom kvalitetssäkrade automatiserade statistikrapporter som hämtar aktuella data ur systemet. Under 2024 har enheten genomfört en konsekvensbedömning av beslutsstödet och arbetet med att färdigställa och kvalitetssäkra rapporten har därefter återupptagits. Pilotanslag av den första rapporten förväntas ske under våren 2025 och har fokus på ekonomiskt bistånd.

TDW kommer underlätta för att göra målgruppsanalyser baserat på verksamhetsdata och samtidigt minska ett krävande administrativt arbete att ta fram verksamhetsdata. Det kommer också underlätta för att utveckla den rapporteringen förvaltningarna gör regelbundet om resultat – och effektmått till att också omfatta graden av återaktualisering, dvs att följa andel individer i nystartade ärenden som har haft ett ärende tidigare.

Stöd till verksamhetsuppföljning av utökade hembesök

Enheten fick under 2024 uppdrag att följa upp utökade hembesök i Göteborg (UHB), en satsning som påbörjades år 2018 i samverkan med Västra Götalandsregionen. I samband med att utökade hembesök nu har gått från projektform till att integreras i ordinarie verksamhet behöver uppföljning säkerställas och samordnas över Staden. Under hösten har SKU ansvarat för den första enkätundersökningen, samt också anordnat en workshop dit deltagande enhetschefer från staden och regionen fått komma och bjuda med sig medarbetare för att diskutera resultaten och undersökningarna.

Stöd till verksamhetsutveckling genom olika former av kunskapsstöd

Enheten har under året arbetat med att stödja verksamhetsutveckling genom olika former av kunskapsstöd. Ett urval av det arbete som gjorts är:

Kunskapsunderlag metoder, missbruk och beroende

Enheten har under året haft ett uppdrag att sammanställa ett kunskapsunderlag kring de metoder som rekommenderas i nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. Uppdraget är en aktivitet i kategoriplan vuxen. Rapporten bidrar både till socialförvaltningarnas kategoristyrning och till kravet om en kunskapsbaserad verksamhet. Rapporten innehåller dels en kartläggning av vilka rekommenderade metoder som verksamheterna arbetar med i dagsläget och i vilken utsträckning metoderna används – det vill säga hur följsamma verksamheterna är mot riktlinjen. Under arbetet har vissa hinder för följsamhet identifierats, bland annat brister i samsyn och gemensam riktning samt uppföljning av vilka metoder som används i verksamheterna.

Brukarundersökningar

2023 beslutades att göra en översyn av Göteborg stads gemensamma brukarundersökningar inom socialtjänsten. Översynen omfattade både metod för insamling samt undersökningarnas inriktning och innehåll. Syftet med brukarundersökningarna är att ta reda på brukarnas attityder till och erfarenhet av socialtjänstens service i Göteborgs Stad. Underlaget ska kunna följas över tid och användas till förbättringsarbete inom verksamheterna. Enheten har lett en arbetsgrupp som arbetat med detta uppdrag. Arbetsgruppen består av representanter från stadens socialförvaltningar. Under 2024 slutfördes stora delar av arbetet vad gäller upplägget för myndighetsenkäten och en leverantör anlätades för att genomföra enkäten. Det som kvarstår nu innan enkäten kan gå i fält är en konsekvensbedömning. Under förutsättning att den blir färdigställd och godkänd kommer sannolikt enkäten att kunna genomföras under senare delen av vårterminen 2025.

Drogerfarenhetsundersökningen

Var tredje år genomförs Drogerfarenhetsundersökningen (tidigare Drogvaneundersökningen) i samarbete med Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) och Västra Götalandsregionen. Syftet med undersökningen är att genom en enkätundersökning kartlägga skolungdomars erfarenhet av alkohol, narkotika, doping, tobak och spel (ANDTS). Undersökningen genomförs bland grundskolelever i årskurs 9 och elever i år 2 på gymnasiet. Resultatet utgör ett kunskapsunderlag för folkhälsoutvecklare och ANDTS-coacher i staden som arbetar med förebyggande och främjande arbete i frågor som rör ANDTS, bland annat i skolorna. Förberedelserna för nästkommande undersökning startades höstterminen 2024. Nästa undersökning är planerad att genomföras mellan sportlovet och valborg 2025. Enkätdata kommer tillhandahållas av CAN i juni 2025 och SKU ansvarar för att analysera data och tillgängliggöra resultatet i olika rapporter och presentationer under höstterminen 2025.

Stärka samverkan mellan forskning och praktik

I den nya socialtjänstlagen kommer det finnas en bestämmelse om att verksamheten ska vila på vetenskap och beprövad erfarenhet. Det gör att förvaltningarna bland annat behöver fortsatt utveckla samverkansstrukturer med lärosäten och FoU-miljöer. Sedan några år tillbaka har socialförvaltningarna haft en satsning för yrkesverksamma inom socialtjänsten att gå på forskarstudier på halvtid, "Forskarskola för yrkesverksamma" (FYS). Under året som gått har enheten arbetat med hur stadens satsning på FYS kan förvaltas vidare. Likaså har vi arbetat med att undersöka förutsättningar och möjligheter för socialförvaltningarnas fortsatta utvecklingsarbete för ett strukturerat kunskapsbaserat socialt arbete. En rapport om detta kommer att presenteras under våren 2025.

Stöd till att planera förebyggande insatser

Under året har vi i samarbete med RISE prövat att genomföra målgruppsanalyser på ett urval av förbyggande insatser. Syftet har varit att förbereda oss för kravet i den nya socialtjänstlagen om att kommunen ska planera samtliga insatser inom socialtjänsten. Vårt mål har varit att utarbeta underlag som kan användas i en sådan planering, och då specifikt för olika typer av förebyggande insatser. Inom ramen för projektet har vi beställt engångsuttag av statistik, men om vi ska göra målgruppsanalyser även i framtiden kommer det finnas behov av att ordna löpande försörjning av den statistiken.

Under hösten har vi presenterat några preliminära resultat från arbetet i olika sammanhang, bland annat på Mötesplats IFO. En rapport över arbetet och dess resultat kommer att bli klar under våren 2025.

Några resultat från arbetet:

- Vi träffar bara 17% idag av den potentiella målgruppen för ABC.
- Högskoleutbildade, kvinnor och personer födda i Sverige är överrepresenterade som deltagare i ABC-kurser jämfört med målgruppen. Samma mönster syns för de riktade föräldrastödsprogrammen.

Utveckling på sikt

Genom olika uppdrag har vi identifierat utvecklingsområden som vi internt utgår från i vårt utvecklingsarbete för att öka användbarheten och tillgängligheten i de kunskapsstöd som enheten tar fram, men som också berör socialförvaltningarnas gemensamma utvecklingsbehov. Inte minst i förhållande till det omställningsarbete vi som socialtjänst står inför i samband med den nya socialtjänstlagen.

För att utveckla förutsättningarna för uppföljning och analys inom socialförvaltningarna behöver det finnas en övergripande riktning i arbetet. Ett angeläget område är bidra till att öka förutsättningarna för verksamheternas individbaserade systematiska uppföljning (ISU) vilket är en viktig del i arbetet med kunskapsbaserad praktik och för att kunna höja kvaliteten i våra verksamheter. En viktig förutsättning för detta är att verksamheterna har tillgång till digitala system för att kunna dokumentera och följa upp verksamheten. Likaså att statistik tillgängliggörs på ett enkelt och kvalitetssäkert sätt där beslutsstöd i form av Treserva TDW, är ett prioriterat utvecklingsarbete. Vi ser också behov av stöd till verksamheterna att hantera data och analysera för att kunna omsätta informationen till nytta för verksamhetsutveckling. En tillkommande faktor är att det finns stöd för verksamheterna att hantera informationssäkerhetsfrågorna i samband med uppföljningar.

För att möta den nya socialtjänstlagens krav på planering av insatser av förebyggande karaktär ser vi vikten av att utveckla analyserna av hur många vi bör nå i förhållandet till behovet, likväl som vi behöver utveckla kunskapen om vilka vi når utifrån perspektivet ”träffar vi rätt”. Frågan framöver blir hur en sådan planeringsprocess ska formas och organiseras. Det enheten har gjort under året med att undersöka arbetssätt för att kunna göra jämförande analyser av deltagande och målgrupper i förebyggande insatser kan bli direkt tillämpbart i en planeringsprocess.